
Slovenský filmový ústav pokrstí na festivale 4 živly 2-DVD Slovenský dokumentárny film 60

Na tohtoročnom Letnom filmovom festivale 4 živly v Banskej Štiavnici sa uskutoční krst 2-DVD *Slovenský dokumentárny film 60* zo Slovenského filmového ústavu (SFÚ). Za výberovou kolekciou krátkych filmov z plodného obdobia slovenskej kinematografie stoja dvaja bardi slovenskej kinematografie Rudolf Urc a Pavel Branko. 2-DVD pokrstí riaditeľ Národného filmového archívu v Prahe Michal Bregant, krst sa uskutoční vo štvrtok 8. augusta o 16.00 hod. v kine Akademik.

V 60. rokoch minulého storočia prežíval slovenský dokumentárny film nebývalý rozmach myšlienok, výrazových prostriedkov i technológií. Slovenským dokumentaristom sa podarilo realizovať otvorené svedectvá o dobe a po rokoch schematizmu vrátiť na plátno nekaširovaný, nedeformovaný obraz života. 2-DVD *Slovenský dokumentárny film 60* predstavuje výber z takmer 600 filmov vytvorených počas dekády 1960 až 1970. Na nosiči sa nachádza 21 titulov a sú rozdelené do dvoch programových pásiem.

Na prvom DVD nazvanom podľa bratislavského sídla dokumentárneho a populárno-vedeckého filmu *Chlapi s Mostovej ulice* sa nachádzajú filmy *Chlapi z Gaderskej doliny* (1963) Ladislava Kudelku, *Spoveď* (1968) Pavla Sýkoru, *Kuchári* (1963) Ivana Húšťavu, *Predčasná reportáž* (1963) Jaroslava Pograna, *Voda a práca* (1963) Martina Slivku, *Zaslúbená zem* (1968) Štefana Kamenického, *Ruky* (1963) Jozefa Zachara, *Sená na Doščanke* (1967) Karla Skřípského, *Hr. Peklo* (1967) Vlada Kubenka, *Svätý Juraj Majstra Pavla* (1968) Mikuláša Ricottiho a *Rozhovor* (1963) Otakara Krivánka.

Druhé DVD nesie názov *Zakliate v trezore* a obsahuje filmy *Zakliata dolina* (1966) Štefana Kamenického, *Prišiel k nám Old Shatterhand* (1966) Dušana Hanáka, *Obec plná vzdoru* (1963) Ladislava Kudelku, *Fotografovanie obyvateľov domu* (1968) Dušana Trančíka, *Roľníci* (1969) Jaroslava Pograna, *Nedokončená kronika* (1967) Rudolfa Urca, *Omša* (1967) Dušana Hanáka, *Som prekliaty fotograf* (1969) Juliusa Matulu, *Lilli Marlen* (1970) Petra Mihálika a *Hokej '69* (1969) Milana Černáka.

Výber filmov je rôznorodý, niektoré majú reportážny charakter, iné reflektujú závažné spoločenské udalosti, zastúpené sú v ňom významné mená slovenskej dokumentaristiky. „Najprv sme si museli ujasniť, ktoré filmy boli pre toto obdobie najreprezentatívnejšie,“ hovorí v letnom dvojčísle mesačníka Film.sk Rudolf Urc, filmový režisér, dramaturg a publicista, jeden zo zostavovateľov 2-DVD. „Potom sme v dialógu s Pavlom kolekciu cibřili a hľadali, čo nám v nej chýba.“ Pavel Branko, filmový publicista a kritik, druhý zo zostavovateľov 2-DVD, označuje Urca za motor celého projektu. „On vytváral kostru diela, popoháňal ho a rozvíjal, ja som mu prihrával, prichádzal s podnetmi a občas som vytiahol nejaký film, ktorý sa mi zdal charakteristický a pritom ojedinelý. Pri výbere sme boli limitovaní rozsahom, minútážou. Museli sme prihliadať aj na to, že niektoré z filmov, ktoré tú dobu reprezentujú takpovediac notoricky, boli už viackrát prezentované. Bolo dôležité, aby sme z toho obrovského intelektuálneho poľa aj občiansky zaangažovaného nástupu povytáhovali diela zapadnuté,“ vysvetľuje Branko.

Spoločná debata oboch zostavovateľov trvala vyše pol roka a ako hovorí Urc, „museli sme urobiť veľmi prísnu a chvíľami aj neprijemnú selekciu, chýbajú tam napríklad špičkové filmy roku 1968. Tie sú však všeobecne známe.“ Obdobie 60. rokov minulého storočia opisuje ako „dosť košaté – v tematickom okruhu, v žánroch, výrazových prostriedkoch, vrstevnatosti rukopisov... Spočiatku sme sa upli na ideu autentizmu v dokumentárnom filme, čo mala byť odpoveď na predchádzajúce obdobia so štylizovanými a v zobrazovaní reality často aj falošnými snímkami. Postupne sme prichádzali aj k iným filmom.“ Mnohé z nich po svojom vzniku pre svoj kritický postoj putovali do trezoru. O dvojici DVD nosičov uvažovali od začiatku. Prvá kolekcia je „reprezentatívnym výberom filmov, o ktorých sa až tak veľa nehovorilo. Druhá prehľadom zakázaných filmov, ktoré sme vlastne nevybrali my, ale cenzor. Je to kolekcia vzácných vecí, hoci niektoré z nich sú dostatočne známe,“ uzatvára Urc.

2-DVD sa po prvýkrát verejne predstaví na filmovom festivale 4 živly, kde ho za účasti Rudolfa Urca pokrstí riaditeľ Národného filmového archívu v Prahe Michal Bregant. Krst sa uskutoční pred projekciou pásma 3 + 2 + 1, ktoré predstaví filmy z produkcie Krátkeho filmu z rokov 1963 – 1989, tematicky viazané na čísla, tohtoročnú tému festivalu. Zo zbierok Národného filmového archívu SFÚ budú v tomto pásme uvedené snímky *12 rozhnvaných predsedov 12 neúrodných rokov* (1963) Jaroslava Pograna, *Nedokončená kronika* (1967) Rudolfa Urca, *Dvaja dobrí kamaráti* (1972) Viktora Kubala a *Skutočný príbeh* (1989) Jána Opartyho. Na podujatí sa z archívnych zbierok SFÚ premietne aj poviedkový film *Dialóg 20 40 60* (1968) trojice režisérov Jerzy Skolimowski, Peter Solan a Zbyněk Brynych o citových vzťahoch muža a ženy v rôznom veku.

Viac informácií a program 21. ročníka Letného filmového festivalu 4 živly nájdete na:

http://www.4zivly.sk/sk/2019/letny/uvod/letny_2019_sk

Viac informácií o 2-DVD *Slovenský dokumentárny film 60* nájdete na:

<http://www.klapka.sk/dvd/2dvd-slovensky-dokumentarny-film-60>

Rozhovor so zostavovateľmi 2-DVD *Slovenský dokumentárny film 60* nájdete na:

<http://www.filmsk.sk/cislo/nove-cislo-7-8-2019/dvd-special-rozhovor>

Vydanie 2-DVD *Slovenský dokumentárny film 60* finančne podporil

Slovenský filmový ústav (SFÚ)

SFÚ je jediná štátna organizácia v oblasti audiovizie na Slovensku. Jej hlavné úlohy, činnosti a pôsobnosť definuje Zákon o audiovizii č. 40/2015 Z. z. Súčasťou SFÚ ako pamätovej a fondovej inštitúcie je špecializovaný filmový archív. Tvoria ho jedinečné filmové a s filmom súvisiace archívne fondy a zbierky, ktoré sú základom audiovizuálneho dedičstva SR. Vybudované má aj moderné digitalizačné pracovisko.

Kontakt: Slovenský filmový ústav, Grösslingová 32, Bratislava, www.sfu.sk.

Predajňa Slovenského filmového ústavu – Klapka.sk

Predajňa Klapka.sk sa orientuje na slovenskú filmovú klasiku a súčasné slovenské audiovizuálne diela na DVD a blu-ray nosičoch. V ponuke má tiež odbornú literatúru z oblasti kinematografie a audiovizie slovenských a českých vydavateľstiev a vybrané diela z produkcie filmových archívov. Ponúka tiež možnosť online predaja a stabilný predajný pult má v priestoroch Kina Lumière.

Kontakt: Klapka.sk, Grösslingová 43, Bratislava, www.klapka.sk.

Kino Slovenského filmového ústavu – Kino Lumière

Kino Lumière sa vo svojej dramaturgii prioritne zameriava na súčasnú slovenskú tvorbu, súčasnú európsku kinematografiu a zlatý fond slovenskej a svetovej kinematografie. Uvádza pravidelné vlastné cykly, tiež viaceré prehliadky a festivaly. Ide o prvé kino na Slovensku, ktoré získalo za dramaturgiu Cenu slovenských filmových novinárov a Cenu Europa Cinemas. Má štyri kinosály, vstupné je od 2,00 do 5,00 €.

Kontakt: Kino Lumière, Špitálska 4, Bratislava, www.kino-lumiere.sk